

PER SCHREINER
HENRETTELSE
MED ELEFANT

Roman

tiden

PER SCHREINER

HENRETTELSE MED
ELEFANT

ROMAN

Tiden Norsk Forlag

Takk til Mattis Øybø

Førtito ganger måtte Pia gå opp trappen til tredje etasje før hun kunne sette fra seg den siste pappesken, smekke igjen låsen og kippe av seg joggeskoene i den store gangen.

Stuen hadde tre store vinduer med kors som vendte ut mot gaten. Vinduskarmene var så dype at man kunne sitte i dem. Det var tre og en halv meter opp til taket, som var beige av skitt og elde. Tapetet hadde lyse flekker hvor bildene hadde hengt.

Etter den gamle onkelen sto det bare noen få ting. En tung liten sofa, en lang kommode i mørkt, blankt tre og et monster av et skap. Noen enkle stoler på kjøkkenet og en nesten latterlig smal seng i det ene soverommet.

Pia la seg på rammemadrassen hun hadde plassert i det innerste soverommet og så opp i taket, hvor restene av en rosett var malt over så mange ganger at det så ut som om den var ute av fokus. Hun lukket øynene og lyttet til lydene fra gården. Ikke langt unna åpnet en nabo en kran. Det suste svakt fra en luftekanal, så ble det stille før lyden fortsatte i en litt annen tone. Nede i gaten var det noen som lo med lys stemme og andre som pratet uforståelig, siden lyden ble forvrengt da den forplantet seg fra gaten, mellom fasadene, gjennom vinduene, opp i det skitne taket og ned til henne. Stemmene ble svakere og forsvant.

Allerede nå kjente hun seg mer hjemme her enn i ettromsleiligheten hun hadde bodd i de siste tre årene. Nå er det bare å begynne å bo, sa hun lydløst til seg selv. Leppene formet svakt b-ene. Så satte hun seg opp på madrassen med strake ben i noen sekunder, før hun reiste seg. Hun var lett i kroppen, og gjorde det uten hjelp av armene.

*

Trettifem kilometer nesten rett syd for leiligheten strakte granskogen seg ned mot sjøen. Landskapet her lignet innlandet, steinen var ujevn, ikke som de glatte svabergene lenger ute i fjorden. Det eneste tiltalende partiet var en smal stripe med kort, tørt gress og furutrær som lå i ly for vinden mellom sjøen og den mørke skogen. Men Cathrine og Espen gikk ikke der, de holdt seg så nær sjøen som mulig. Hun gikk fort, mens han fulgte noen meter etter. Stadig saknet hun farten og ventet slik at han kunne ta henne igjen. Så fortsatte hun i samme tempo og klatret uanstrengt opp langs fjellet, som om hun hele tiden måtte minne Espen på at hun hadde drevet litt med klatring og at dette var enkelt for henne.

- Går det bra? spurte hun idet hun stoppet opp over ham. Espen slet med å holde følge, skoene hans var ikke egnet, og det så ut som han kunne skli ned

når som helst.

- Det går fint.

Hun ble stående og se ham krabbe langsomt opp det siste strekket, før han reiste seg og stilte seg bak henne. Cathrine sto helt på kanten og så ut over fjorden. Hun pustet dypt inn, fornøyd med seg selv.

- Orker du et stykke til?

- Javisst.

De fortsatte langs et parti som var nesten flatt.

- Du trenger nye sko, sa hun vennlig.

- Disse funker fint.

Han brukte de slitte joggeskoene for å spare de andre, som var nyere. Han hadde ikke tursko eller støvler, og mente at han ikke trengte det. Cathrine hadde på seg de gamle, dyre fjellskoene sine og de nye turbuksene i kraftig grønt kunststoff. På grunn av vinden ventet hun med å si noe, hun ga ham bare fort et smil mens de gikk. Han smilte tilbake. Det var ingen tegn til at været skulle bli bedre.

Cathrine kjente en slags glede over å være på tur, men gjorde det mest for Espens skyld. Selv om han var noenlunde slank, hadde han anlegg for sideflesk. Han hadde akkurat passert tretti, og bak på toppen av hodet var håret blitt merkbart tynnere. Denne tiltagende månen kombinert med det lille sideflesket var foreløpig ikke noe problem, nå ga det ham en slags karakter. Men fem, ti år frem i tid risikerte han å bli et ganske trist syn.

Selv var hun ikke så redd for alderen, det var ingenting ved henne som viste tegn til forfall. De kiloene hun hadde ekstra, lå pent og jevnt fordelt. Hun kunne bli det man kaller *ht fki*, men hadde ikke så mye imot det. Cathrine var klar over at hun ikke var noen skjønnhet, likevel var hun fornøyd med seg selv. Kanskje fordi hun var i så bra form. Hun likte sin egen konsistens, huden satt godt fast i underhudsfettet.

De fortsatte et kvarters tid til, så gjorde Cathrine et stopp på en høyde med en grop som ga litt ly. Espen var våt i ansiktet og pusten gikk tungt. De pakket ut termos og kopper fra den lille dagstursekken hennes og satte seg. Det var flere meter ned til vannet, men likevel kjente de en svak sprut fra bølgene som stoppet brått i fjellet rett under dem. En stund drakk de kakao mens de lot som om de hygget seg. Vinden fikk Cathrines nese til å renne, stadig måtte hun tørke seg fort med ermet på genseren.

- De sa den skulle være ferdig den søttende, sa hun etter flere minutters stillhet. - Vi får nøkler da.

- Så fint.

- Du virker ikke så entusiastisk.

- Jo. Eller, jeg er vel ikke en så entusiastisk type. Men jeg gleder meg.

Hun studerte ham fra siden, men det var ikke lett å vite hva han mente. Nå

som han satt lent bakover i en litt ukomfortabel stilling, fikk han en markant og ukledelig dobbelthake.

- Sikker?

- Ja.

Så bøyde han seg over mot henne og kysset henne på munnen. Hun holdt hodet opp, slik at han ikke skulle kjenne at nesen hennes var våt. Espen satte seg tilbake, igjen fikk han den lille dobbelthaken.

- Vi kommer til å spare en del, sa han.

- Det er vel ikke det som er grunnen?

- Nei. Det viktigste er jo at vi er sammen.

Det oppsto en liten pause, som tvang ham til å fortsette.

- Vi kan bo hver for oss eller sammen. Alt er greit for meg. Jeg tenkte bare på at det er fint at vi sparer på det. På toppen av alt det andre.

- Jeg synes det er rart å skulle bo hver for oss.

- Vi skal jo ikke det.

- Vi får lage en liste over ting vi trenger.

- Jeg tror ikke vi trenger så mye nytt.

- Du vil vel ha noen ting etter moren din?

- Nei, egentlig ikke.

- Kanskje noen bilder eller noe?

- Ja. Et bilde hadde vært hyggelig.

- Vi trenger i hvert fall en ny sofa.

- Nei.

- Jo.

- Hvis du sier det.

Han så på henne og virket oppriktig. Hun tørket nesen fort en gang til før hun kysset ham.

Da de gikk videre, fortsatte hun i samme tempo. Hun nesten småløp bortetter fjellet, hoppet ned på neste hylle og klatrer opp langs en bred sprekk. Espen lot henne få ha det lille forspranget.

Et stykke var de nødt til å følge en liten sti som gikk inne mellom trærne. I noen minutter gikk de lunt på behagelig, hardtråkket jord, men så fort stien åpnet seg mot sjøen, skar Cathrine ut og fant en smal hylle. Den var så bratt at hun måtte holde seg med den ene hånden i fjellet mens hun gikk. Han hadde begynt å svette igjen, men da hun snudde seg og så vennlig på ham, smilte han likevel avslappet tilbake.

Uten forvarsel skled den ene støvelen hennes. Hånden som hvilte mot den bratte fjellveggen hadde ikke feste, og etter et sekunds håpløs veiving med armene, falt hun lydløst fem meter ned med hodet først.

I et par sekunder var hun omfavnet av det kalde vannet før hun brøt

overflaten. Nesten rett over seg så hun Espen, som klamret seg fast i fjellsiden med begge hender. Cathrine hostet et par ganger, så tok hun noen kraftige svømmetak bort fra den bratte fjellveggen. Det var umulig å komme seg i land noe sted. Espen så ned som om han vurderte å hoppe, men slapp ikke taket. Så ropte han noe, men hun hørte ham ikke. Hun svømte rett ut og så opp på ham. Igjen ropte han, men kun noen svake lyder nådde frem til henne. Så gikk han raskt tilbake, mens han holdt seg fast i fjellveggen med den ene hånden, og like etter var han ute av syne. Først fikk hun det for seg at han ville ta fart og hoppe langt ut, eller at han hadde tenkt å klatre lenger ned før han hoppet, men snart innså hun at han hadde gått fra henne.

Cathrine kunne ikke bli liggende i vannet, så hun snudde seg, vurderte hvilken retning hun skulle svømme i og sparket av seg støvlene. Et øyeblikk tenkte hun å forlate dem, men det ville være en innrømmelse av at hun var i trøbbel. Hun grep støvlene i en hånd og svømte sidelengs langs land mens hun så etter et sted å komme seg opp. Et par ganger havnet hun under vann, men slapp ikke støvlene.

Først etter å ha svømt nærmere femti meter på denne måten, oppdaget hun et skar som gikk fra sjøen og opp til skogen. Da hun endelig kjente steiner under de bare føttene og reiste seg halvt opp, var hun utmattet. Hun vaklet seg opp på de glatte steinene og satte seg tungt ned.

Et par minutter gikk uten at hun så tegn til Espen. Først da hun hadde gitt opp, så hun ham komme roende i en liten jolle. Han stoppet og speidet rundt, før han fortsatte. Nesten rett utenfor henne dro han inn årene og reiste seg i båten. Han ropte navnet hennes, og nå kunne hun høre det. Så fikk han øye på henne og vinket. Cathrine vinket ikke tilbake, hun tok en støvel i hver hånd og gikk opp skaret som var fylt av digre steiner. Oppe ved skogkanten begynte hun å gå tilbake mot bilen. Hun var så kald at hun ristet og satte farten opp for å få varmen i kroppen. Et par ganger kunne hun skimte Espen, som fulgte henne i robåten. I øyekroken så hun at han stoppet å ro, grep årene med én hånd og vinket med den andre.

Etter ti minutter støtte Cathrine på den gruslagte stien som gikk opp mot parkeringsplassen. Hun gikk videre på siden hvor det ikke var grus, men da hun kom frem til plassen hvor den gule Citroenen sto sammen med to andre biler, ble hun nødt til å gå rett over på bare ben. Fremme ved bilen låste hun opp og satte seg i passasjeret foran. Kupeen var lun og varm. Hun vrent av seg bukse og genser, og la klærne i setet bak da hun fikk øye på Espen gjennom bakspeilet. Først da han var på parkeringsplassen, begynte han å løpe. Han åpnet døren, satte seg på huk og la en hånd forsiktig på det bare benet hennes.

- Går det bra med deg? spurte han.

- Ja.

Hun lette gjennom en liten bag etter tørre klær. Så vrengte hun av seg T-skjorten og satt barbrystet mens hun fant frem en tørr overdel. Dette ble merkelig intimt, og han snudde seg vekk til hun hadde tatt den på. Den ble straks skjoldete av vann siden hun ikke hadde tørket seg. Cathrine fortsatte taust å lete etter mer tørt tøy i bagen.

- Jeg vurderte å hoppe. Men jeg er jo en dårligere svømmer enn deg, så det ville ikke vært noen stor hjelp. Han smilte ubehjelpelig. - Så derfor tenkte jeg det var bedre å hente en båt.

Cathrine trakk på seg et par tykke sokker.

- Jeg ville nok ha likt det best om du hadde kastet deg uti, sa hun uten å se på ham.

- Men det ville ikke vært til noen hjelp.

- Nei.

Espen ble sittende og se på henne mens hun dro et par skitne, tørre shorts over de bleke bena. Håret nederst på leggene hennes ble mørkt når det ble vått.

- Det er ikke rasjonelt, sa han.

- Det er ikke det det handler om.

De kjørte hjem uten å si noe. Innimellom så han bort på henne, men Cathrine viste ikke tegn til å møte blikket hans. For å myke opp stemningen skrudde han på radioen og lette gjennom kanalene, men han fant ikke noe musikk som passet, så han slo den av igjen.

Tre dager etter våknet Pia sent og hørte at det var et annet menneske i leiligheten. Først kjente hun panikken, så husket hun avtalen med maleren som skulle komme.

Han hadde vært innom for å se på jobben to dager tidligere. Mannen hadde vært tung å prate med, men samtidig var det betryggende da han forklarte hvordan han skulle arbeide, at han ville sparkle og slipe stuen før han malte for å få en fin overflate som ville vare. Hun hadde tolket ordknappheten som et tegn på alvor og kompetanse og avtalt at han tok stuen og gangen i første omgang. Hun hadde smilt unnskyldende og sagt at det var det hun hadde råd til nå. Han smilte ikke tilbake, sa bare at det var greit. Så hadde hun gitt ham en av de bronsefargede ekstranøkene.

Nå sto han i stuen og hadde allerede sparklet den ene veggen mot soverommet og begynt på den mot gaten. Han beveget den nesten komisk store spatelen med jevne, store bevegelser. Pia så på ham en stund.

- Hei. Så fint det blir, sa hun og smilte.

Han så kort på henne og nikket, men ansiktet var uten mimikk. Så fortsatte han å jobbe med de samme, store armbevegelsene.

Inne på kjøkkenet gikk hun i gang med å vaske ut av de gamle skapene, som ble dypere når de nærmet seg taket. Hun vegret seg for å gå inn i stuen mens den mutte maleren holdt på. Egentlig hadde hun planlagt å male soverommene mens han tok stuen, men nå var hun redd for at han ville synes at det var krenkende, som om hans arbeid kunne gjøres av hvem som helst.

Som en forsinket frokost spiste hun rester etter en pizza hun varmet i den gamle mikrobølgeovnen som sto igjen etter onkelen. Etterpå drakk hun te mens hun kikket ned i bakgården, hvor en liten gruppe eldre damer hadde samlet seg rundt et bord under et av de store trærne. På bordet foran seg hadde de en TV-kanne med kaffe. Hun vegret seg, så gikk hun inn i stuen igjen. Maleren var nå ferdig med veggen mot gaten og hadde begynt på neste. Pia ble stående og vente på at han skulle snu seg mot henne. Han reagerte ikke, selv om han måtte se henne i synsranden.

- Vil du ha te? Eller kaffe?

- Nei takk, svarte han, fremdeles uten å se på henne.

- Selv drikker jeg te, men jeg har kaffe. Bare pulver, men likevel.

- Nei takk.

- Du får si ifra.

Hun så på ham noen sekunder, i tilfelle han ville ombestemme seg, men han sa ingenting.

Tilbake på kjøkkenet stilte hun seg ved vinduet uten å vite hvor hun skulle gjøre av seg. Hun skulle først på jobb klokken ett. Nede i bakgården hadde damene tatt frem noe som så ut som en kringle. Hun holdt seg et lite skritt fra ruten, slik at de ikke kunne se henne nedenfra. Én skar opp mens en annen delte ut asjetter. De var påfallende like i alder, det kunne ikke være mer enn to-tre år som skilte dem.

Det var nok som burde gjøres i leiligheten, men hun greide ikke å begynne før hun fant ut hvor hun hadde maleren. Det kunne være hennes forsiktighet som gjorde ham irritert. Kanskje han ganske enkelt var sky, som henne.

Igjen stilte hun seg opp i døråpningen til stuen.

- Det blir uvant å ha så mye plass.

Han så kort på henne, så fortsatte han å jobbe. Pia tok et par skritt inn i stuen og lente ryggen mot den siste veggen som fremdeles ikke var sparklet. Hun lot blikket gli over det åpne rommet.

- Det var onkelen til moren min som bodde her. Jeg har arvet den. Selv ville jeg jo aldri hatt råd til noe sånt.

Ingen reaksjon.

- Først tenkte jeg at jeg skulle selge, men så synes jeg det ble for dumt. Jeg må jo uansett ha et sted å bo.

Hun ventet, men han var like stille.

- Hvor bor du?

Omsider senket han spatelen og snudde seg halvt mot henne.

- Rett utenfor byen.

Han spadde opp ny sparkel med en mindre spatel og trakk et nytt jevnt felt med gråbeige sparkelmasse over den ruglete veggen.

- Jeg tror ikke jeg kunne bodd utenfor byen. Jeg tenkte på å male selv, men det ville tatt for lang tid, og det ville ikke blitt like pent. Har du jobbet med dette lenge?

Igjen stoppet han opp, nå midt i et strøk.

- Jeg vil helst ikke prate.

- Må du konsentrere deg?

- Jeg vil bare jobbe.

- Ok.

Med et lite rykk dyttet hun seg fra veggen og gikk rolig ut, som om ingenting bet på henne.

Hun satte fra seg koppen på kjøkkenbenken og begynte metodisk å gå igjennom bunken med brosjyrer som hadde hopet seg opp. Med et påtatt alvor bladde hun gjennom all reklamen fra interiørbutikker, reiseselskaper, matbutikker og sportskjeder. To brosjyrer fra alternativbehandlere. Så slapp

hun det hele ned i den lille pappesken hun skulle ta med til papirsøpla. Hun stanset brått da hun hørte noen skrapende lyder fra stuen. En pause, så fulgte det flere skrapelyder. Hun gikk ut i gangen og stoppet i døråpningen til stuen. Maleren dro sofaen ut fra veggen. Kommoden sto allerede ute på gulvet.

- Trenger du hjelp?

Han svarte ikke, gikk bare bort til den firkantede plastbøtta med sparkel og fortsatte å jobbe.

- Det burde vært gjort før jeg kom, sa han.

Pia så på det enorme skapet som sto ved den siste veggen.

- Åh. Jeg visste ikke det.

- De er ikke mitt problem.

Nå sparklet han i en noe raskere takt, som om akkurat tiden kommoden og sofaen hadde tatt fra ham, skulle vinnes igjen.

- Beklager.

Det lille glimtet av selvtillit var helt vekk nå. Fort så hun seg rundt igjen.

- Jeg kan hjelpe deg med det andre.

- La det være.

- Jeg visste det jo ikke, sa Pia. - Kanskje jeg kan få tak i hjelp til å flytte det andre?

Hun så to tydelige riper i gulvet hvor sofaen var dratt over parketten, og tok noen skritt inn i stuen.

- Kan vi legge noe under, sånn at det ikke blir merker? Jeg kan hente noen håndklær.

- Det er ikke mitt problem.

- Jeg kan hente noe.

- Gjør hva fan du vil.

- Bare for å unngå riper ... Jeg forstår ikke hvorfor du må være så sint.

Han stoppet opp, men ble stående vendt mot veggen.

- Jeg kan ikke si det noe tydeligere, sa han. - La meg være i fred. Gå på kafe, eller hva dere gjør på dagene.

På kjøkkenet tok Pia opp den lille pappesken med papir som fremdeles bare var halvfull og bar den ut i gangen. Hun stakk føttene i skoene uten snøring og skulle til å gå ut, da hun igjen hørte lyder fra stuen. Noen store, tunge dunk. Så et par til. Forsiktig snek hun seg nærmere og fikk et glimt av maleren som bukserte det enorme skapet ut fra veggen. Han hadde tippet det over, og nå bikket han det frem og tilbake, stadig litt lenger ut fra veggen. Pia fant frem nøkkelknippet og en jakke. Det var et øyeblikks stillhet fra stuen, så et voldsomt brak. Det ristet i gulvet. Hun ventet, men det kom ikke flere lyder.